'സ്ട്രൈക്കിംഗ്' കേരള : 'ബ്രേക്കിംഗ്' സമ്പദ്‌വ്യവസ്ഥ

ഡോ. ജോസഫ് ഏബ്രഹാം

''ദൈവത്തിന്റെ സ്വന്തം നാട്'' എന്ന ഓമനപ്പേരിൽ അഭിമാനിക്കുന്ന കേരളം ഇപ്പോൾ ''ഹർത്താലുകളുടെ നാട്'' എന്ന പേരുകേട്ട ഒരു വിശേഷണം കൂടി നേടിയിട്ടുണ്ട്. 2025 ജൂലൈ 9ന് നടന്ന ഒരു സമീപകാല സമരചരിത്ര സംഭവത്തിൽ, രാജ്യത്തിന്റെ മറ്റ് ഭാഗങ്ങളിൽ വലിയതോതിൽ ആഘാതം സൃഷ്ടിക്കപ്പെടാതെ കടന്നുപോയ ഒരു ''ദേശീയ പണിമുടക്ക്'' ആഹ്വാനത്തിന് മറുപടിയായി സംസ്ഥാനം ഏതാണ്ട് ''പൂർണ്ണമായ ഒരു കേരള ബന്ദ്'' ആചരിച്ചു. ഈ രീതി അസാധാരണമല്ല; കേരളത്തിന്റെ രാഷ്ട്രീയ സമ്പദ്‌വ്യവസ്ഥ യിൽ വളർന്നുവരുന്ന പ്രതിസന്ധിയെ ആവർത്തിച്ചു പ്രതിഫലിപ്പിക്കുന്ന ഒരു യാഥാർത്ഥ്യമാണിത്.

പ്രശ്നത്തിന്റെ കാതലായ ഭാഗത്ത് അപകടകരമായ സാമ്പത്തിക അസന്തുലിതാവസ്ഥ ഉണ്ട്. ശക്തമായ ഒരു സംഘടിത തൊഴിൽ ശക്തി; സർക്കാർ ജീവനക്കാർ, പൊതുമേഖലാ യൂണിയനുകൾ, രാഷ്ട്രീയ അനുബന്ധ സ്ഥാപനങ്ങൾ എന്നിവ സംസ്ഥാനത്തിന്റെ സമ്പദ്‌വ്യവസ്ഥയിൽ/വിഭവപങ്കിടീലുകളിൽ വലിയ സ്വാധീനം ചെലുത്തുന്നു. അതേസമയം അസംഘടിത ഭൂരിപക്ഷം നിശബ്ദമായി കഷ്ടപ്പെടുന്നു/സഹിക്കുന്നു. ഈ അടച്ചുപൂട്ടലുകൾ കൂട്ടായ വിലപേശലിന്റെ പ്രവർത്തനങ്ങളല്ല, നേരേമറിച്ച് അവ ബലപ്രയോഗത്തിന്റെ പ്രകടനങ്ങളാണ്, ഇവിടെ സാമ്പത്തിക 'തടസ്സം' ഒരു രാഷ്ട്രീയ ഉപകരണമായി ഉപയോഗിക്കപ്പെടുന്നു. ഇവ പലപ്പോഴും സംസ്ഥാന ഭരണ പങ്കാളിത്തത്തോടെ നടപ്പാക്കപ്പെടുന്നു. ഇത് സമ്പദ്ഘടനയെ തുടരെ താറുമാറാക്കുന്നു.

സമരങ്ങളുടെ എണ്ണം ധനനഷ്ടങ്ങ (2001—2024)

2001-2006-യു.ഡി.എഫ്. ഭരണകാലത്ത്, എൽ.ഡി.എഫ്.-പ്രതിപക്ഷം രൂക്ഷമായ സമരപാത പിൻതുടർന്നു. ഏകദേശം 400 സമരങ്ങൾ നടത്തപ്പെട്ടതായി കണക്കാക്കപ്പെട്ടു. മതിപ്പ് ഉദ്പാദന നഷ്ടം ₹360,00/- കോടി ഉണ്ടായി (ഒരു സമരദിനം പ്രത്യക്ഷമായി ₹900 കോടി നഷ്ടം സൃഷ്ടിക്കുന്നതായി കണക്കാക്കപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു).

2006-2011 എൽ.ഡി.എഫ്.ഭരണം: സമരങ്ങളുടെ എണ്ണം കുത്തനെ കുറഞ്ഞു; കാരണം ഹൈക്കോടതിയുടെ ശക്തമായ ഇടപെടലുകൾ ഉണ്ടായി. പൊതുവെ യു.ഡി.എഫ്. സമരങ്ങളെ പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കാത്ത സമീപനം സ്വീകരിച്ചു.

2011-2016 യു.ഡി.എഫ്.ഭരണം: സമരങ്ങൾ കുത്തനെ കുറഞ്ഞു. കാരണം 2009-ൽ ഹൈക്കോടതി ശക്തമായ നിർദ്ദേശങ്ങൾ പുറപ്പെടുവിച്ചതിനൊപ്പം, ''സെ നോറ്റു ഹർത്താൽ'' എന്ന പൊതുമുന്നേറ്റം ലക്ഷ്യം കണ്ടെത്തിയത് തന്നെ. മൊത്തം 23 സമരങ്ങൾ, സാമ്പത്തിക നഷ്ടം ₹20,700/- കോടി.

2016-2021 എൽ.ഡി.എഫ്.ഭരണം: ബി.ജെ.പി.യുടെ സമര കടന്നുവരവ്, കോൺഗ്രസ്, ബി.ജെ.പി. മത്സര പ്രകടനപരത എന്നിവ ചേർന്ന് സമരമുന്നേറ്റം നൽകി. 225 സമരങ്ങൾ നടന്നു, നഷ്ടം ₹2,02,500 കോടികൾ; ഇത് ഏകദേശം സംസ്ഥാനത്തിന്റെ വാർഷിക മൊത്തഉല്പാദനത്തിന്റെ ഏകദേശം 15% വരും.

2019 മുതൽ പുതു തരംഗം

ഹൈക്കോടതിയുടെയും, പൊതുസമൂഹങ്ങളുടെയും സംയുക്ത ഇടപെടൽ വർദ്ധിച്ചു പ്രത്യേകിച്ചും ശബരിമല ക്ഷേത്രപ്രവേശവുമായി ബന്ധപ്പെടുത്തിയ സമരകോലാഹലങ്ങളെ കേരള സമൂഹം ഫലപ്രദമായി പ്രതിരോധിച്ചു. 2018-ലെ മൊത്തം 97 സമരപട്ടിക 2019-ൽ തുലോം 5ൽ എത്തി.

2021-2024 എൽ.ഡി.എഫ്. രണ്ടാം ഭരണ തുടർച്ച-പുതുജീവൻ ആർജ്ജിക്കുന്നു

ഹർത്താലുകളുടെ എണ്ണം ഏറ്റവും താഴ്ന്ന് 7ൽ എത്തി. പൊതുനഷ്ടം ₹6300/- കോടിയിലേക്ക് താഴ്ന്നു.

ഹർത്താൽ സംസ്കാരം 2001-2024

"സമരകേരളം" പൊതുവെ കണ്ടുവരുന്ന സമരപ്രകടനങ്ങൾക്ക് ചില സ്ഥായിയായ രൂപഭാവങ്ങൾ കൈവരിച്ചിട്ടുണ്ട്. കേരളത്തിലെ ഇടതുപക്ഷം പൊതുവിൽ സമരങ്ങളെ ശക്തമായ പ്രതിഷേധ ആയുധമാക്കി മാറ്റിയിരിക്കുന്നു. പ്രതിപക്ഷത്താവുമ്പോൾ ഇവർ സമര ഹാലിളക്കുന്നു. ഭരണത്തിലാവുമ്പോൾ പൊതുവെ മൗനം പാലിയ്ക്കുന്നു. അതിനോടൊപ്പം സംഘടിത ലക്ഷ്യങ്ങൾ നേടിയെടുക്കുവാൻ ഖജനാവ് കൈയ്യടക്കുന്നു. പൊതു വിഭവങ്ങൾ, സേവനങ്ങൾ ലഭ്യമാക്കുന്ന സ്വകാര്യ, അസംഘടിത വിഭാഗങ്ങളെ തന്ത്രപൂർവ്വം ചെറുക്കുന്നു. ചൂഷണ വിരോധികൾ ചൂഷകരാകുന്നു. ഇപ്രകാരം കേരള സമ്പദ്ഘടന സാമ്പത്തിക-രാഷ്ട്രീയ വിഷമ വൃത്തത്തിൽ തളയ്ക്കപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു, ഫലമോ രൂക്ഷമായ തൊഴിലില്ലായ്മ, വിലക്കയറ്റം, വികസന മുരടിപ്പ്, പരമ്പരാഗത മേഖലകൾ പ്രത്യേകിച്ചും കൃഷി, കൃഷി അനുബന്ധ മൂല്യവർദ്ധന പ്രവർത്തനങ്ങൾ, ഹാൻഡിക്രാഫ്റ്റ്സ് എന്നിവകൾ സാമ്പത്തിക കെടുതികളിൽ തുടരെ ആഴ്ത്തപ്പെട്ടുവരുന്നു.

നിലവിൽ, കേരളത്തിന് രാഷ്ട്രീയ പുതുജീവൻ ലഭ്യമാക്കുന്നതിൽ കോടതിയുടെ ക്രിയാത്മക ഇടപെടലുകൾ, പൊതുജന അഭിപ്രായമുന്നേറ്റങ്ങൾ എന്നിവ വളരെ സഹായകരമായി മാറിയിട്ടുണ്ട്. ഭരണ-പ്രതിപക്ഷ സമര കസേരകളികൾ അവസാനിപ്പിച്ചെ തീരു.

സംഘടിതരുടെ നിർബന്ധിത ശക്തി

പണിമുടക്കാനുള്ള അവകാശം സംരക്ഷിക്കപ്പെടുന്നു; എന്നാൽ പണിമുടക്കാതിരിക്കാനുള്ള അവകാശം തുല്യമായി പവിത്രമാണ്. നിർഭാഗ്യവശാൽ, കേരളത്തിൽ ഈ സന്തുലിതാവസ്ഥ പതിവായി ലംഘിക്കപ്പെടുന്നു. ഹർത്താലുകൾക്കിടയിൽ, ജോലിയിൽ തുടരാൻ ആഗ്രഹിക്കുന്നവർ; സ്വകാര്യ കടയുടമകൾ, ദിവസ വേതന തൊഴിലാളികൾ, ഡ്രൈവർമാർ ഗതാഗത തൊഴിലാളികൾ, ഇതര ഏജന്റുമാർ എന്നിവർ ഭീഷണി, അക്രമം, സാമ്പത്തിക നഷ്ടം എന്നിവ നേരിടുന്നു. കേരള ഹൈക്കോടതി ഉൾപ്പെടെയുള്ള കോടതികൾ ഇത്തരം നിർബന്ധിത അടച്ചുപൂട്ടലുകൾ നിയമവിരുദ്ധവും ഭരണഘടനാ വിരുദ്ധവുമാണെന്ന് ആവർത്തിച്ച് വിധിച്ചിട്ടുണ്ടെങ്കിലും, ഇവയുടെ നടപ്പാക്കൽ ഇപ്പോഴും ആലസ്യത്തിലാണ്.

കേരളത്തിലെ തൊഴിലാളികളിൽ 90%ത്തിലധികവും അസംഘടിത മേഖലയിലാണ്; മത്സ്യത്തൊഴിലാളികൾ, കർഷകർ, കർഷക തൊഴിലാളികൾ ഡ്രൈവർമാർ, വ്യാപാരികൾ, ചെറുകിട ബിസിനസുകൾ; ഹർത്താൽ പ്രഖ്യാപിക്കുമ്പോഴെല്ലാം ഇവർക്ക് വരുമാനം നഷ്ടപ്പെടുന്നു. അതേസമയം, അത്തരം അടച്ചുപൂട്ടലുകളുടെ പ്രധാന ശിൽപികളായ പൊതുമേഖലാ തൊഴിലാളികൾ പണിമുടക്കുമ്പോൾ പോലും ശമ്പളവും വാങ്ങുന്നു. ഇവർ പിൻവാതിലൂടെ 'ഡയസ്നോൺ' മറികടക്കുന്നു. ഇത് വ്യക്തമായ ഒരു ഘടനാപരമായ സാമ്പത്തിക അനീതിയാണ്.

ഹർത്താലുകളുടെ സംസ്കാരം – ഭരണ പ്രതിസന്ധി

കേരളം വളരെക്കാലമായി ഹർത്താൽ സംസ്കാരവുമായി നിരന്തരം പൊരുതുന്നു. 2018ൽ മാത്രം അത്തരം 97 അടച്ചുപൂട്ടലുകൾ ഉണ്ടായിരുന്നു. പൊതുജന രോഷം, ജുഡീഷ്യൽ ഇടപെടലുകൾക്ക് കാരണമായെങ്കിലും; പണിമുടക്കുകൾക്ക് 7 ദിവസത്തെ മുൻകൂർ നോട്ടീസ് നിർബന്ധമാക്കുന്ന 2019-ലെ കേരള ഹൈക്കോടതി ഉത്തരവ് പോലെ; പക്ഷെ കേരളത്തിൽ തടസ്സപ്പെടുത്തലിന്റെ രീതി തുടരുന്നു. പോലീസിനെ നോക്കുകുത്തിയാക്കിയിരിക്കുന്നത് രാഷ്ട്രീയ നേതൃത്വം തന്നെ.

2011-2021 കാലയളവിൽ, രാഷ്ട്രീയ യൂണിയനുകളോ ഉദ്യോഗസ്ഥവൃന്ദത്തിന്റെ ആവശ്യങ്ങളോ മാത്രം കാരണമായിട്ടുള്ള ഹർത്താലുകൾ പാരമ്യത്തിലെത്തി. 2017-ൽ മാത്രം, പണിമുടക്കുകൾ കാരണം 4 ലക്ഷത്തിലധികം മനുഷ്യദിനങ്ങൾ നഷ്ടപ്പെട്ടു. കോടതി നിർദ്ദേശങ്ങളും സിവിൽ കാമ്പെയ്നുകളും, (ബിസിനസ് ഗ്രൂപ്പുകളുടെ "ഹർത്താൽ രഹിത വർഷം പ്രതിജ്ഞ" പോലുള്ളവ) പോലും ഈ ഭീഷണിയെ നേരിയ തോതിൽ മാത്രമേ കുറച്ചിട്ടുള്ളൂ.

ഏറ്റവും ഒടുവിൽ, 2025 ജൂലൈയിലെ ബന്ദ് നമ്മെ വീണ്ടും ഗ്രസിച്ചു തകർത്തു, പൊതുജീവനം നിർത്തിവയ്ക്കപ്പെട്ടു. ഓഫീസുകൾ അടച്ചുപൂട്ടി, ഡ്യൂട്ടിക്ക് ഹെൽമറ്റ് ധരിച്ച് എത്തിയതിന് ഒരു കെഎസ്ആർടിസി ഡ്രൈവറെ പോലും കല്ലെറിഞ്ഞു. ഇത് ജനാധിപത്യ വിയോജിപ്പല്ല; സാമ്പത്തിക അട്ടിമറിയാണ്.

ശമ്പളക്കാരുടെ വർഗ്ഗം പിടിച്ചെടുത്ത ഒരു സംസ്ഥാനം

പണിമുടക്കുകൾക്ക് പിന്നിൽ ആഴത്തിലുള്ള സാമ്പത്തിക അസമത്വത്തിന്റെ അസ്വാസ്ഥ്യമുണ്ട്; കേരളത്തിന്റെ ബജറ്റിന്റെ സിംഹഭാഗവും ഉപയോഗിക്കുന്നത് 'വീർത്ത പൊതുമേഖല' തന്നെ. ഇന്ന്, സംസ്ഥാനത്തിന്റെ വരുമാനത്തിന്റെ 70% ത്തിലധികവും. ശമ്പളം, പെൻഷൻ, പലിശ പേയ്മെന്റുകൾ എന്നിവയിലേക്കാണ് വകയിരുത്തുന്നത്. ഇതിനു വിപരീതമായി, റോഡുകൾ, വ്യവസായങ്ങൾ അല്ലെങ്കിൽ തൊഴിലവസരങ്ങൾ സൃഷ്ടിക്കുന്നതിനുള്ള മൂലധന നിക്ഷേപത്തിനായി 8% മാത്രമേ ലഭ്യമാക്കുന്നുള്ളു.

നീതി ആയോഗ് നടത്തിയ പഠനത്തിൽ, കേരളമാണ് ഏറ്റവും കൂടുതൽ ശമ്പള-പെൻഷൻ ഭാരം, നിരക്ക് വഹിക്കുന്ന സംസ്ഥാനം. തമിഴ്നാട്, കർണാടക തുടങ്ങിയ അയൽ സംസ്ഥാനങ്ങൾക്ക് ശക്തമായ സ്വകാര്യ മേഖലകളുള്ള വൈവിധ്യമാർന്ന സമ്പദ്വ്യവസ്ഥകളുണ്ട്. കേരളം പൊതു വായ്പയെയും കുടിയേറ്റക്കാരുടെ പണമയയ്ക്കലിനെയും ആശ്രയിക്കുന്നു. ഉൽപാദന മൂല്യവർദ്ധനവിനെ അപേക്ഷിച്ച് സേവനത്തെ പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കുന്നത്. വ്യവസായത്തെ പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കാതാകുമ്പോൾ വിലക്കയറ്റം, തൊഴിലില്ലായ്മ, അഴിമതി, ലഹരി അധോലോക മാഫിയകൾ എന്നിവ അരങ്ങ് കൈയ്യടക്കുന്നു. കൂടാതെ, സംസ്ഥാനത്തെ ഭാരിച്ച വലിയ ഉദ്യോഗസ്ഥവൃന്ദത്തിന്റെ സാമ്പത്തിക സംഭാവന പ്രധാനമായും അവർ നേടുന്ന ശമ്പളവുമായി ബന്ധപ്പെടുത്തിയാവണം കണക്കാക്കുന്നത്. പക്ഷെ നിലവിൽ അളക്കാവുന്ന വിപണി ഉൽപാദനക്ഷമത/മൂല്യവർദ്ധനവിനെ അടിസ്ഥാനപ്പെടുത്തിയല്ലതന്നെ വേതന നിശ്ചയം, ആയതിന് ശരിയായ രീതിശാസ്ത്രം രൂപീകരിച്ചിട്ടില്ല. പൊതുഭരണം അല്ലെങ്കിൽ സർക്കാർ നടത്തുന്ന സംരംഭങ്ങളുടെ മേഖലകളിൽ, വേതനച്ചെലവും സാമ്പത്തിക ഉൽപാദനവും തമ്മിലുള്ള അന്തരം നിശ്ചയിക്കൽ അവ്യക്തമായി തുടരുന്നു. കേരളത്തിലെ ഭൂരിപക്ഷ സർക്കാർ സ്ഥാപനങ്ങളും ലാഭത്തിലല്ല നിലവിൽ പ്രവർത്തിക്കുന്നത്. ഇത്തരം സ്ഥാപനങ്ങളുടെ പണിമുടക്കുകൾ പൊതു സേവനങ്ങൾ സ്തംഭിപ്പിക്കുക മാത്രമല്ല, അവ

രുടെ മൂല്യവർദ്ധന സംഭാവനകളെക്കാൾ വളരെ ഉയർന്ന സാമ്പത്തിക നഷ്ടം വരുത്തുകയും ചെയ്യുന്നു. ഉദാഹരണം കെ.സ്.ആർ.ടി.സി., കെ.എസ്.ഇ.ബി. തുടങ്ങിയവ.

ആരാണ് വില നൽകുന്നത്?

ഈ അടച്ചുപൂട്ടലുകളുടെ ചെലവ് വഹിക്കുന്നത് കേരളത്തിന്റെ അനൗപചാരിക അസംഘടിത സമ്പദ്‌വ്യവസ്ഥയാണ്; ദിവസവേതനക്കാർ, ചെറുകിട, ഇടത്തരം സംരംഭകർ, സ്വകാര്യ സംരംഭകർ, കർഷകർ, വ്യാപാരികൾ, ട്രാൻസ്പോർട്ട് ലോജിസ്റ്റിക്സ് കമ്പനികൾ എന്നിവരൊക്കെയാണ്. അവർക്ക്, ഓരോ ഹർത്താലും നൽകുന്നത് വരുമാനനഷ്ടം, നഷ്ടമായ കരാറുകൾ, ബിസിനസ്സ് ആത്മവിശ്വാസത്തിനേറ്റ തിരിച്ചടികൾ എന്നിവ മാത്രം. ക്രമേണ, ഈ അന്തരീക്ഷം നിക്ഷേപകരെ പിന്തിരിപ്പിക്കുകയും, സ്റ്റാർട്ടപ്പുകളെ നിരുത്സാഹപ്പെടുത്തുകയും, സംസ്ഥാനത്തിന്റെ വ്യാവസായിക അടിത്തറയെ ചുരുക്കുകയും അസ്ഥിരമാക്കുകയും ചെയ്തുവരുന്നുണ്ട്.

അതെസമയം, സംസ്ഥാന സർക്കാർ പലപ്പോഴും സംഘടിത സമ്മർദ്ദത്തിന് വഴങ്ങുന്നു. പണിമുടക്കുന്ന ജീവനക്കാർക്ക് ശമ്പളം തിരികെ നൽകുന്നത്. 'ജോലി ഇല്ല-വേതനമില്ല' ഉത്തരവുകൾ റദ്ദാക്കുന്നത്, അല്ലെങ്കിൽ കണ്ണടയ്ക്കുക എന്നത് നടപ്പാക്കുന്നു. നിയമപാലകർ നിശബ്ദ കാഴ്ചക്കാരായി മാറുന്നു. ഇത് പണിമുടക്ക് നടപ്പിലാക്കുന്നവരെ ധൈര്യപ്പെടുത്തുന്നു. ഇവർ കരുത്ത് ആർജ്ജിച്ച് തുടരെ ആഞ്ഞടിക്കുന്നു.

തിരുത്തലിനുള്ള ആഹ്വാനം

കേരളം ഒരു രാഷ്ട്രീയ സാമ്പത്തിക വഴിത്തിരിവാലാണ്. സാമ്പത്തിക സുസ്ഥിരതയും ജനാധിപത്യ നീതിയും വീണ്ടെടുക്കുന്നതിന്, അടിയന്തര പരിഷ്കാരങ്ങൾ ആവശ്യമാണ്.

1. കോടതി ഉത്തരവുകൾ നടപ്പിലാക്കുക: നിർബന്ധിത അടച്ചുപൂട്ടലുകൾക്കെതിരായ ഹൈക്കോടതി വിധികൾ നടപ്പിലാക്കുക. ശിക്ഷ ഉറപ്പാക്കുക, നഷ്ടങ്ങൾക്ക് സംഘാടകരെ ഉത്തരവാദികളാക്കുക. സർക്കാർ ഇക്കാര്യത്തിൽ അടിയന്തര നടപടിയെടുക്കണം, ആലസ്യം വഴിമാറട്ടെ.

2. ജോലി ഇല്ല–ശമ്പളം ഇല്ല: പണിമുടക്കുന്ന സർക്കാർ പൊതുസേവന ജീവനക്കാർക്ക് ഡൈസ് നോൺ കർശനമായി പ്രയോഗിക്കുക. പണിയെടുക്കാതെ വേതനം ലഭിക്കുന്ന എല്ലാ തൊഴിലുകളും തൊഴിലാളികളെയും നിർത്തലാക്കുക, ഒഴിവാക്കുക. ഹാജർ രേഖപ്പെടുത്തി നിശ്ചിത പണി വിട്ട് ഇതര ജോലികൾ ചെയ്യുന്നവരെ നിർത്തലാക്കുക.

3. പണിമുടക്കിന് മുമ്പുള്ള ചർച്ചകൾ: ഹർത്താലുകൾക്ക് ആഹ്വാനം ചെയ്യുന്നതിന് മുമ്പ് യൂണിയൻ ആവശ്യങ്ങൾ പരിഹരിക്കുന്നതിന് ഫാസ്റ്റ്-ട്രാക്ക് മധ്യസ്ഥ ഫോറങ്ങൾ സ്ഥാപിക്കുക.

4. ഹർത്താൽ നിയന്ത്രണ നിയമം: ഹർത്താലുകളെ നിയന്ത്രിക്കുന്നതിനും അവ നിരോധിക്കുന്നതിനു മാത്രമല്ല, കഷ്ടനഷ്ട ഉത്തരവാദിത്തം ഉറപ്പാക്കുന്നതിനും, മുൻകൂട്ടി അറിയിക്കുന്നതിനുമുള്ള നിലവിലെ തടസ്സപ്പെട്ട നിയമനിർമ്മാണം വീണ്ടും പുനഃപരിശോധിക്കുക/പുനഃസ്ഥാപിക്കുക എന്നത് അടിയന്തര പ്രസക്തി അർഹിക്കുന്നു.

5. ഉദ്യോഗസ്ഥ മേധാവിത്വത്തിന്റെ വീർപ്പുമുട്ടൽ കുറയ്ക്കുക: സംസ്ഥാന ഗവൺമെന്റിന്റെ ശമ്പളം നിശ്ചയിക്കൽ യുക്തിസഹമാക്കുക, സർക്കാരിൽ ഉൽപാദനക്ഷമത പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കുക, ശമ്പളത്തെ ജോലി പ്രകടനവുമായി ബന്ധിപ്പിക്കുക.

6. നിശബ്ദതതയിൽ ആഴ്ത്തപ്പെട്ടിരിക്കുന്ന ഭൂരിപക്ഷത്തെ പിന്തുണയ്ക്കുക: ഹർത്താലുകളാൽ ബാധിക്കപ്പെട്ട ദിവസവേതനക്കാർക്ക് നഷ്ടപരിഹാര പദ്ധതികൾ സൃഷ്ടിക്കുക, പണി

മുടക്കുന്ന യൂണിയനുകളിൽ നിന്നുള്ള ലെവികൾ അല്ലെങ്കിൽ അവരുടെ സമർപ്പിത ക്ഷേമ ഫണ്ടുകളിൽ നിന്ന് ധനസഹായം നൽകുക.

7. <u>പൗരപ്രതിരോധത്തെ പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കുക</u>: നിർബന്ധിത അടച്ചുപൂട്ടലുകളെ എതിർക്കാൻ ബിസിനസ്സ് ഗ്രൂപ്പുകളെയും പൗര സംഘടനകളെയും ശാക്തീകരിക്കുക; 2019-ലെ ''ഹർത്താൽ വേണ്ട'' കാമ്പെയ്ൻ പോലെ. സ്വകാര്യ സംരംഭകരെ ഇതിലേയ്ക്ക് ഉൾപ്പെടുത്തി പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കുവാൻ സർക്കാർ ധനസഹായം നൽകുക.

<u>ഉപസംഹാരം : പണിമുടക്കുകളല്ല, ജോലി ലഭ്യമാക്കി ചെയ്യാൻ അനുവദിക്കുക, കേരളത്തിന്റെ ഭാവി നിർവചിക്കാൻ</u>

സാമ്പത്തിക മന്ദത, വിളർച്ച , സാമൂഹിക അനീതി, അസമത്വം എന്നിവയ്ക്ക് ഇരകളായി സംഘടിത പ്രതിഷേധത്തിനുള്ള ഒരു കളിസ്ഥലമാകാൻ കേരളത്തിന്റെ സമ്പദ്വ്യവസ്ഥയ്ക്ക് നിലവി കഴിയില്ല. ഇനിമേൽ പണിമുടക്കാനുള്ള അവകാശത്തിന് ജോലി ചെയ്യാനുള്ള അവകാശത്തെ മറികടക്കാൻ കഴിയരുത്. ജനാധിപത്യത്തിന്റെ യഥാർത്ഥ ചൈതന്യം മുദ്രാവാക്യങ്ങൾ ഉയർത്തുന്നതിൽ മാത്രമല്ല, വിയോജിപ്പിൽ നിന്ന് വേറിട്ടുനിൽക്കാനുള്ള മറ്റുള്ളവരുടെ അവകാശങ്ങളെ ബഹുമാനിക്കുന്നതിലൂടെയും ആകുന്നു.

കേരളം മുന്നോട്ട് കുതിച്ച് വളരാൻ സംഘടിത ബലപ്രയോഗത്തിന്റെ സംസ്കാരത്തെ മെരുക്കി, യൂണിയൻ പ്രീണനത്തിനും രാഷ്ട്രീയ നാടകങ്ങൾക്ക് മുകളിൽ കാര്യക്ഷമത, തുല്യത, സാമ്പത്തിക ഉൾപ്പെടുത്തൽ എന്നിവയ്ക്ക് മുൻഗണന നൽകുന്ന ഒരു ഭരണ മാതൃക കെട്ടിപ്പടുക്കണം. അല്ലാത്തപക്ഷം, അക്ഷരങ്ങളുടെയും തടാകങ്ങളുടെയും നാടായി മാത്രമല്ല, സ്വന്തം സമരങ്ങളാൽ കഴുത്തുഞെരിക്കപ്പെട്ട ഒരു നാടായി സംസ്ഥാനം ഓർമ്മിക്കപ്പെടാനുള്ള സാധ്യതകൾ ശക്തിപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു. സമര കേരളം എന്ന നെറ്റിപ്പട്ടം കടന്നുപോകട്ടെ.

****